

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31/03-76-5208

Chișinău

17 mai 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de lege privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 17 mai 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 31 file și în limba rusă – 35 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (6 file);
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (44 file);
5. Avize și recomandări (43 file);
6. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (8 file);
7. Expertiza Juridică (6 file);
8. Expertiza de compatibilitate cu legislația UE (8 file);
9. Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (4 file);
10. Proces-verbal al ședinței interinstituționale de examinare a divergențelor – 6 file;
11. Analiza Impactului de Reglementare (15 file);
12. Tabel de concordanță (48 file).

Secretar general adjunct al Guvernului Roman CAZAN

Ex.: Dumitru Celonenco
Tel.: 022 250 427
e-mail: dimitru.celonenco@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>137</u>		
" <u>17</u> "	<u>05</u>	20 <u>23</u>
Ora _____		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

UE

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 285

din 17 mai 2023

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind supravegherea
pieței și conformitatea produselor**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind supravegherea pieței și conformitatea produselor.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Ministrul mediului

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

DORIN RECEAN

Dumitru ALAIBA

Nicolae POPESCU

Lilia Dabija

Iordanca-Rodica Iordanov

Veronica Sirețeanu

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
privind supravegherea pieței și conformitatea produselor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (Text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32019R1020, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 169 din 25 iunie 2019.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**Articolul 1. Scopul și obiectul legii**

(1) Scopul prezentei legi este de a îmbunătăți funcționarea pieței prin consolidarea supravegherii pieței în ceea ce privește produsele, care cad sub incidența reglementărilor tehnice ce transpun legislația Uniunii Europene (în continuare – legislația UE), pentru a garanta că numai produsele conforme care îndeplinesc cerințele care oferă un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța, în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și a securității publice și a oricăror alte interese publice protejate de legislația respectivă sunt puse la dispoziție pe piața.

(2) Prezenta lege stabilește norme și proceduri pentru agenții economici cu privire la produsele care fac obiectul anumitor reglementări tehnice și stabilește un cadru de cooperare a autorităților de supraveghere a pieței cu agenții economici.

(3) Prezenta lege prevede, de asemenea, un cadru pentru controalele privind produsele care intră pe piața Republicii Moldova.

Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii

(1) Prezenta lege se aplică produselor, care cad sub incidența reglementărilor tehnice ce transpun legislația UE (în continuare – reglementări tehnice), specificate în anexă nr.1, în măsura în care nu există dispoziții specifice cu același obiectiv, care reglementează în mod mai detaliat aspecte specifice legate de supravegherea pieței.

(2) Dispozițiile prezentei legi se aplică și produselor care cad sub incidența reglementărilor tehnice care nu transpun legislația UE, dacă o astfel de reglementare tehnică face referință la aceasta.

(3) Art. 25-28 se aplică produselor de la alin. (1) și (2), precum și produselor care cad sub incidența normelor privind siguranța generală a produselor, în măsura în care nu există alte dispoziții specifice referitoare la organizarea controalelor privind produsele care intră pe piața Republicii Moldova.

(4) Prezenta lege nu aduce atingere art.15, 16 și 17 din Legea nr. 284/2004 privind comerțul electronic.

(5) Prezenta lege nu împiedică autoritățile de supraveghere a pieței să aplice măsuri în conformitate cu Legea nr. 422/2006 privind securitatea generală a produselor.

(6) Prezenta lege nu se aplică:

- a) produselor alimentare;
- b) hranei pentru animale;
- c) produselor medicamentoase de uz uman și veterinar;
- d) plantelor și animalelor vii;
- e) produselor de origine umană și produselor de origine vegetală și animală ce sunt direct legate de reproducerea lor viitoare;
- f) produselor cosmetice;
- g) dispozitivelor medicale și dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro;
- h) autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective, aeronavelor și echipamentelor din domeniul aeronautic, mijloacelor de transport navale.

(7) Supravegherea pieței în ceea ce privește produsele, menționate la alin. (6) lit. f), g) și h), se efectuează conform reglementări tehnice care stabilesc dispoziții specifice privind supravegherea pieței cu același obiectiv.

(8) Autoritățile de reglementare și autoritățile de supraveghere a pieței a categoriilor de produse menționate la alin.(6) lit. f), g) și h) sunt stabilite în anexa nr. 2.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

agent economic - producătorul, reprezentantul autorizat, importatorul, distribuitorul, furnizorul de servicii de logistică sau orice altă persoană fizică sau juridică care face obiectul obligațiilor referitoare la fabricarea produselor, punerea lor la dispoziție pe piață sau punerea lor în funcțiune în conformitate cu reglementările tehnice relevante;

autoritate de supraveghere a pieței - o autoritate desemnată ca fiind responsabilă cu supravegherea pieței în Republica Moldova;

autoritate solicitantă - autoritatea de supraveghere a pieței care formulează o cerere de asistență reciprocă;

autoritate solicitată - autoritatea de supraveghere a pieței care primește o cerere de asistență reciprocă;

furnizor de servicii ale societății informaționale - un furnizor de serviciu al societății informaționale, prestat în mod normal în schimbul unei remunerații, la distanță, prin mijloace electronice, în urma solicitării individuale a beneficiarului. În sensul prezentei definiții:

- la distanță - serviciul este prestat fără ca părțile să fie prezente simultan;

- prin mijloace electronice - serviciul transmis inițial și primit la destinație prin intermediul echipamentului electronic pentru prelucrarea (inclusiv arhivarea digitală) și stocarea datelor și este transmis integral, transferat și recepționat prin cablu, radio, mijloace optice sau alte mijloace electromagnetice;

- la solicitarea individuală a beneficiarului serviciilor- serviciul este prestat prin transmiterea datelor în urma solicitării individuale.

furnizor de servicii de logistică - orice persoană fizică sau juridică care oferă, în cursul activității comerciale, cel puțin două dintre următoarele servicii: depozitare, ambalare, adresare și expediere fără a avea proprietatea asupra produselor respective, cu excepția serviciilor poștale, a serviciilor de livrare de colete și a oricăror alte servicii poștale sau de transport de mărfuri;

interfață on-line - orice software, inclusiv un site sau o parte a unui site, ori o aplicație, gestionată de către sau în numele unui agent economic și care servește pentru a oferi utilizatorilor finali acces la produsele operatorului economic;

măsură corectivă - orice măsură luată de un agent economic pentru a elimina orice neconformitate în cazul în care acest lucru este solicitat de o autoritate de supraveghere a pieței sau din proprie inițiativă a agentului economic;

măsură voluntară - o măsură corectivă în cazul în care aceasta nu este solicitată de o autoritate de supraveghere a pieței;

neconformitate - orice nerespectare a oricărei cerințe prevăzute de reglementările tehnice sau de prezenta lege;

produs care prezintă un risc - un produs care are potențialul de a afecta în mod negativ sănătatea și siguranța persoanelor în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, mediul, siguranța publică și alte interese publice, protejate prin reglementările tehnice aplicabile, într-o măsură care depășește ceea ce este considerat rezonabil și acceptabil în raport cu scopul preconizat sau în condiții normale sau rezonabil previzibile de utilizare a produsului în cauză, care includ durata de utilizare și, după caz, cerințele privind punerea în funcțiune, instalarea și întreținerea;

produs care prezintă un risc grav - un produs care prezintă un risc pentru care, pe baza unei evaluări a riscurilor și luând în considerare utilizarea normală și previzibilă a produsului, combinația dintre probabilitatea apariției unui pericol

de vătămare și gradul de severitate a respectivei vătămări, necesită o intervenție rapidă din partea autorităților de supraveghere a pieței, inclusiv cazurile în care efectele riscului nu sunt imediate;

produse care intră pe piața Republicii Moldova - produsele din alte state destinate introducerii pe piața Republicii Moldova sau destinate uzului sau consumului privat în interiorul teritoriului vamal al Republicii Moldova și care au fost plasate sub regimul vamal de „punere în liberă circulație”;

rechemare - orice măsură care are drept scop returnarea unui produs care a fost deja pus la dispoziția utilizatorului final;

retragere - orice măsură care are drept scop împiedicarea punerii la dispoziție pe piață a unui produs în lanțul de aprovizionare;

risc - combinația dintre probabilitatea apariției unui pericol de vătămare și gradul de gravitate a respectivei vătămări;

supraveghere a pieței - activitățile desfășurate și măsurile luate de autoritățile de supraveghere a pieței pentru a se asigura că produsele sunt conforme cerințelor stabilite în legislația tehnică aplicabilă și pentru a asigura protecția intereselor publice care cad sub incidența legislației respective;

utilizator final - orice persoană fizică sau juridică care are reședința sau este înregistrată în Republica Moldova, care a primit un produs în calitate de consumator în afara oricărei activități comerciale, de afaceri, meșteșugărești sau profesionale sau în calitate de utilizator final profesional în cursul activităților sale industriale sau profesionale.

Articolul 4. Principiile de baza ale supravegherii pieței

Principiile de baza ale supravegherii pieței sunt:

- a) independența, obiectivitatea, imparțialitatea și competența autorităților de supraveghere a pieței și ale Serviciului Vamal în efectuarea supravegherii pieței;
- b) transparența supravegherii pieței, disponibilitatea și transparența informațiilor în acest domeniu;
- c) coerența acțiunilor autorităților de supraveghere a pieței și ale Serviciului Vamal și interacțiunea dintre acestea;
- d) neadmiterea dublării funcțiilor autorităților de supraveghere a pieței;
- e) proporționalitatea măsurilor corective aplicate de autoritățile de supraveghere a pieței cu nivelul de risc pentru interesul public;
- f) asigurarea cooperării între agenții economici, pe de o parte, și autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciului Vamal, pe de altă parte;
- g) sprijinirea și încurajarea acțiunilor benevole ale agenților economici în conformitate cu obligațiile ce le revin în temeiul prezentei legi;
- h) aplicarea sancțiunilor și măsurilor în conformitate cu principiul proporționalității între mărimea sancțiunii și prejudiciul cauzat de încălcarea admisă;

i) principiului precauției, care permite autorităților de supraveghere a pieței luarea de măsuri preventive, chiar și în cazul când cunoștințele științifice nu permit o evaluare completă a riscurilor pentru sănătatea și siguranța populației, dar există un rezultat inițial al cercetării științifice care sugerează gravitatea riscului din cauza potențialelor consecințe asupra interesului public.

Capitolul II

SARCINILE AGENȚILOR ECONOMICI

Articolul 5. Sarcinile agenților economici cu privire la produsele care fac obiectul reglementărilor tehnice

(1) Fără a aduce atingere obligațiilor stabilite în reglementările tehnice, un produs care face obiectul pct.1 - 18 din anexa nr.1 este introdus pe piață numai în cazul în care există un agent economic înregistrat în Republica Moldova care este responsabil pentru sarcinile stabilite la alin. (3) cu privire la produs respectiv.

(2) Agentul economic menționat la alin. (1) înseamnă oricare dintre următoarele:

- a) producător înregistrat în Republica Moldova;
- b) importator, atunci când producătorul nu este înregistrat în Republica Moldova;
- c) reprezentant autorizat care dispune de un mandat scris din partea producătorului care desemnează respectivul reprezentant autorizat prin care i se cere să îndeplinească sarcinile stabilite la alin. (3) în numele producătorului;
- d) furnizor de servicii de logistică înregistrat în Republica Moldova, în cazul în care niciun agent economic menționat la lit. a), b) și c) nu este înregistrat în Republica Moldova.

(3) Fără a aduce atingere obligațiilor agenților economici, stabilite în reglementările tehnice, un agent economic menționat la alin. (1) îndeplinește următoarele sarcini:

1) în cazul în care reglementarea tehnică aplicabilă produsului prevede o declarație UE de conformitate sau o declarație de performanță și documentație tehnică:

- a) verifică dacă declarația UE de conformitate sau declarația de performanță și documentația tehnică au fost întocmite;
- b) păstrează declarația UE de conformitate sau declarația de performanță la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței pentru perioada de timp prevăzută de reglementarea tehnică respectivă; și
- c) se asigură că documentația tehnică poate fi pusă la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței, la cererea acestora;

2) prezintă autorității de supraveghere a pieței, în urma unei cereri motivate din partea acesteia, toate informațiile și documentele necesare pentru a demonstra conformitatea produsului, în limba română;

3) informează autoritățile de supraveghere a pieței atunci când consideră că un produs prezintă un risc;

4) cooperează cu autoritățile de supraveghere a pieței:

a) în urma unei cereri motivate care să garanteze că se iau măsuri corective imediate, necesare, pentru a remedia orice caz de neconformitate cu cerințele prevăzute în reglementările tehnice aplicabile produsului; sau

b) pentru a reduce riscurile prezentate de produsul în cauză atunci când autoritățile de supraveghere a pieței le solicită aceasta; ori

c) din propria inițiativă, atunci când consideră sau are motive să creadă că produsul prezintă un risc.

(4) Prevederile alin.(3) pct. 1) lit. a) și b), art.15 alin.(3) lit. d), art. 26 alin.(1) lit. c) referitoare la marcajul CE și declarația de conformitate UE se aplică în egală măsură marcajului de conformitate SM și declarației de conformitate. Prezența marcajului CE pe aparat sau accesoriu exclude necesitatea aplicării pe acesta a marcajului de conformitate SM.

(5) Fără a aduce atingere obligațiilor care revin agenților economici în temeiul reglementărilor tehnice, numele, denumirea comercială înregistrată sau marca înregistrată și datele de contact, inclusiv adresa poștală, ale agentului economic menționat la alin. (1) sunt indicate pe produs sau pe ambalajul acestuia, colet sau în documentul de însoțire.

Articolul 6. Reprezentant autorizat

(1) În sensul art. 5 alin. (2) lit. c), reprezentantul autorizat este mandatat de producător să îndeplinească sarcinile enumerate la art. 5 alin. (3), fără a aduce atingere oricăror alte sarcini obligatorii stabilite în reglementările tehnice.

(2) Reprezentantul autorizat îndeplinește sarcinile specificate în mandat. Acesta furnizează autorităților de supraveghere a pieței, la cerere, o copie a mandatului, în limba română.

(3) Reprezentanții autorizați dispun de mijloacele adecvate pentru a-și putea îndeplini sarcinile.

Articolul 7. Vânzările la distanță

(1) Produsele oferite spre vânzare on-line sau prin alte mijloace de vânzare la distanță sunt considerate a fi puse la dispoziție pe piață în cazul în care oferta se adresează utilizatorilor finali din Republica Moldova.

(2) În sensul alin. (1), se consideră o ofertă de vânzare la distanță, destinată utilizatorilor finali din Republica Moldova, dacă agentul economic oferă posibilitatea de livrare, comandă și plată sau direcționează prin orice mijloace oferta sa pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 8. Obligația de a coopera

(1) Agenții economici cooperează cu autoritățile de supraveghere a pieței în ceea ce privește măsurile care ar putea elimina sau reduce riscurile prezentate de produsele care au fost puse la dispoziție pe piață de către aceștia.

(2) Furnizorii de servicii ale societății informaționale cooperează cu autoritățile de supraveghere a pieței, la cererea autorităților de supraveghere a pieței și în cazuri specifice, pentru a facilita orice măsură luată pentru eliminarea sau, dacă acest lucru nu este posibil, pentru reducerea riscurilor prezentate de un produs care este sau a fost oferit spre vânzare on-line prin intermediul serviciilor lor.

Capitolul III ACORDAREA DE ASISTENȚĂ ȘI COOPERAREA CU AGENȚII ECONOMICI

Articolul 9. Informarea agenților economici

(1) Centrul de notificare și informare al Organizației Mondiale a Comerțului (Centrul de notificare și informare), înființat în temeiul art. 11 din Legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică, furnizează on-line agenților economici informații privind punerea în aplicare a reglementărilor tehnice în temeiul prezentei legi.

(2) Centrul de notificare și informare furnizează, de asemenea, on-line:

a) datele de contact ale autorităților de reglementare și autorităților de supraveghere a pieței, responsabile de punerea în aplicare și asigurarea respectării reglementărilor tehnice;

b) căile de atac și procedurile disponibile în Republica Moldova în caz de litigiu între autorități și un agent economic.

(3) În cazul în care este necesar pentru completarea informațiilor furnizate on-line în conformitate cu alin. (1), Centrul de notificare și informare furnizează, la cererea unui agent economic, orice informații utile, cum ar fi copiile electronice sau accesul on-line la reglementările tehnice naționale și procedurile administrative naționale aplicabile anumitor produse sau produse de un anumit tip, sau informații cu privire la faptul dacă aceste produse fac obiectul autorizării prealabile în temeiul legii aplicabile în Republica Moldova.

(4) Informațiile menționate la alin. (3) se prezintă cu titlu gratuit în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea cererii.

Articolul 10. Activități comune pentru promovarea conformității

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței în comun cu alte autorități relevante sau cu asociațiile profesionale sectoriale sau asociațiile obștești de consumatori desfășoară activități comune cu scopul de a:

a) promova conformitatea produselor;

b) identifica situațiile de neconformitate;

c) sensibiliza și furniza orientări privind reglementările tehnice și categorii specifice de produse, în special categoriile de produse despre care se constată că prezintă un risc grav, inclusiv produsele oferite spre vânzare on-line sau prin alte mijloace de vânzare la distanță.

(2) Autoritățile de supraveghere a pieței și părțile interesate, menționate la alin.(1), se asigură că acordul privind activitățile comune nu duce la o concurență neloială între agenții economici și nu afectează obiectivitatea, independența și imparțialitatea părților.

(3) Autoritățile de supraveghere a pieței pot utiliza orice informație rezultată în urma activităților comune desfășurate în cadrul oricărei investigații privind neconformitatea pe care o întreprinde.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței pun la dispoziția publicului acordul privind activitățile comune, inclusiv numele părților implicate, prin publicarea acestuia pe paginile web oficiale ale autorităților de supraveghere a pieței participante și autorității de coordonare.

Capitolul IV

ORGANIZAREA SUPRAVEGHERII PIEȚEI, ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR ȘI A BIROULUI UNIC DE LEGĂTURĂ

Articolul 11. Desemnarea autorităților de reglementare

(1) Organul central responsabil de coordonarea activităților de supraveghere a pieței este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (denumit în continuare - *autoritatea de coordonare*).

(2) Autoritatea de coordonare sprijină cooperarea dintre autoritățile de supraveghere a pieței în vederea exercitării atribuțiilor sale în mod eficient.

(3) Organele centrale specializate ale statului care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate încredințate lor sunt autorități de reglementare.

(4) Autoritățile de reglementare și domeniile de competență ale fiecăreia dintre acestea sunt stabilite în anexa nr.1.

Articolul 12. Desemnarea autorităților de supraveghere a pieței și a biroului unic de legătură

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței și domeniile de competență ale fiecăreia dintre acestea sunt stabilite în anexa nr.1. Datele de contact a acestora se pun la dispoziția publicului pe pagina web oficială al autorității de coordonare.

(2) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se desemnează în calitate de Biroul unic de legătura și care facilitează asistența și cooperarea administrativă între autoritățile de supraveghere a pieței.

Articolul 13. Atribuțiile autorității de coordonare, autorităților de reglementare, a biroului unic de legătură și a autorităților de supraveghere a pieței

(1) Autoritatea de coordonare are următoarele atribuții principale:

- a) elaborează politica statului în domeniul supravegherii pieței;
- b) stabilește mecanisme de comunicare și coordonare între autoritățile de supraveghere a pieței și organizează schimbul de informații între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal;
- c) elaborează programul național de supraveghere a pieței și publică rezumatul acestuia pe pagina sa web oficială;
- d) evaluează rezultatele activităților desfășurate de autoritățile de supraveghere a pieței și prezintă Guvernului raportul anual privind punerea în aplicare a programului național de supraveghere a pieței și îl publică pe pagina sa web oficială;
- e) evaluează datele statistice prevăzute la art. 25 alin. (5) referitoare la controalele efectuate în anul precedent de către autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal și prezintă Comisiei Europene, la cerere, raportul de evaluare;

f) reprezintă Republica Moldova în domeniul supravegherii pieței la nivel internațional/regional

g) asigură informarea Comisiei Europene cu privire la autoritățile de supraveghere a pieței, responsabilitățile, identitatea și competențele acestora, precum și la modul în care acestea pot fi contactate, prin intermediul sistemului informațional național de informare și comunicare menționat la art. 21.

(2) Autoritățile de reglementare au următoarele atribuții principale:

- a) stabilesc, în reglementările tehnice prevederi privind supravegherea pieței;
- b) participă la elaborarea programului național de supraveghere a pieței;
- c) aprobă planurile anuale de supraveghere a pieței prezentate de autoritățile de supraveghere a pieței în domeniul său de competență;
- d) evaluează rezultatele activității autorității de supraveghere a pieței din domeniul său de competență și elaborează raportul anual;

(3) Atribuțiile principale ale biroului unic de legătură:

- a) reprezentarea poziției coordonate a autorităților de supraveghere a pieței și a autorității responsabile de controlul produselor care intră pe piața Republicii Moldova
- b) comunicarea programului național de supravegherea pieței;
- c) informează publicul și părțile interesate, precum și organizațiile internaționale cu privire la realizările supravegherii pieței;
- d) sprijină cooperarea dintre autoritățile de supraveghere a pieței naționale cu autoritățile relevante din alte state;
- e) dezvoltă și menține Sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței;

f) participă la forumurile organizațiilor internaționale în domeniul supravegherii pieței, exercită funcții de colaborare internațională delegate de autoritatea de coordonare.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței au următoarele atribuții:

a) desfășoară activități de supraveghere a pieței în conformitate cu art. 14;
b) elaborează rapoarte anuale privind rezultatelor activităților desfășurate în domeniul său de competență, le publică pe pagina sa web oficială și le prezintă autorității de reglementare și autorității de coordonare.

c) participă la elaborarea programului național de supraveghere a pieței.

(5) Autoritățile de supraveghere a pieței, pe baza analizei riscurilor pentru produsele puse la dispoziție pe piață, elaborează proiectele listelor de verificare pentru domeniile sale de control și le publică pe pagina sa web oficială pentru consultări publice. Proiectele listelor de verificare, definitive în baza opiniilor expuse în cadrul consultărilor publice, se prezintă spre aprobare autorității publice centrale cu competențe în domeniul de control.

(6) Autoritățile de supraveghere a pieței cooperează și fac schimb de informații între ele, de asemenea cu Serviciul Vamal, cu autoritățile administrației publice centrale de specialitate, cu organele de drept, cu asociațiile obștești de consumatori și cu asociațiile profesionale sectoriale.

Articolul 14. Activitățile autorităților de supraveghere a pieței

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței își desfășoară activitățile pentru a asigura următoarele:

a) supravegherea eficientă a pieței produselor puse la dispoziție on-line sau prin alte mijloace de vânzare la distanță și offline care cad sub incidența reglementărilor tehnice;

b) întreprinderea de către agenții economici, de măsuri corective adecvate și proporționale în ceea ce privește conformarea cu reglementărilor tehnice;

c) luarea unor măsuri adecvate și proporționale dacă agentul economic nu ia măsuri corective.

(2) Autoritățile de supraveghere a pieței exercită competențele și își îndeplinesc sarcinile în mod independent, imparțial și nepărtinitor.

(3) Autoritățile de supraveghere a pieței, în cadrul activităților lor prevăzute la alin. (1), efectuează controale corespunzătoare ale caracteristicilor produselor, într-o măsură adecvată, prin intermediul unor controale ale documentației și, unde este cazul, să efectueze controale fizice și teste de laborator pe baza unor eșantioane aleatorii corespunzătoare, și direcționând resursele și măsurile lor astfel încât să poată monitoriza în mod eficient piața și ținând seama de programul național de supraveghere a pieței menționată la art. 16.

(4) Pentru a decide cu privire la ce fel de controale să efectueze, pentru ce tip de produse și la ce scară, autoritățile de supraveghere a pieței adoptă o abordare bazată pe riscuri, luând în considerare următorii factori:

- a) posibilele pericole și cazuri de neconformitate asociate produselor și, atunci când sunt disponibile, cazuri de apariție a acestora pe piață;
- b) activitățile și operațiunile controlate de agentul economic;
- c) înregistrări privind neconformitățile anterioare asociate cu agentul economic;
- d) rezultatele controalelor efectuate de Serviciul Vamal în contextul aplicării Legii privind supravegherea pieței și conformitatea produselor;
- e) reclamațiile consumatorilor/utilizatorilor finali și alte informații primite de la autoritățile publice centrale și locale, agenți economici, mass-media și alte surse care ar putea indica neconformitatea.

(5) Autoritățile de supraveghere a pieței acceptă rapoartele de încercări sau certificate de conformitate a produselor acoperite de reglementările tehnice, în cazul în care agenții economici prezintă aceste rapoarte sau certificate, fiind emise de un organism de evaluare a conformității acreditat în conformitate cu Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității sau organisme de evaluare a conformității acreditate de către organisme de acreditare, semnatare a acordurilor de recunoaștere Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EAMLA).

(6) Autoritățile de supraveghere a pieței pun în aplicare următoarele proceduri pentru produsele care fac obiectul reglementărilor tehnice:

- a) proceduri pentru urmărirea reclamațiilor sau a rapoartelor cu privire la aspecte legate de riscuri sau cazuri de neconformitate;
- b) proceduri de verificare a faptului dacă au fost luate măsurile corective care trebuie luate de agenții economici.

(7) Autoritățile de supraveghere a pieței pot participa în Grupurile de Cooperare Administrativă (ADCO) menționate la art. 29 alin. (3).

(8) Produsele, care au fost considerate neconforme pe baza unei decizii luate de o autoritate de supraveghere a pieței într-un stat membru a Uniunii Europene sunt considerate neconforme de către autoritățile de supraveghere a pieței din Republica Moldova, cu excepția cazului în care aceasta a concluzionat contrariul, pe baza propriei verificări, luând în considerare, informațiile prezentate de agentul economic, dacă este cazul.

Articolul 15. Utilizarea informațiilor și secretul profesional și comercial

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței își desfășoară activitățile cu un nivel ridicat de transparență și pun la dispoziția publicului informații pentru a proteja interesele utilizatorilor finali.

(2) Autoritățile de supraveghere a pieței respectă principiile confidențialității și secretului profesional și comercial și protejează datele cu caracter personal în conformitate cu legea.

(3) În sensul prezentei legi, nu vor fi considerate confidențiale, conform prevederilor legislației privind protecția datelor cu caracter personal sau privind secretul comercial, informațiile:

a) care permit identificarea produselor și persoanelor fizice sau juridice care sunt producători, reprezentanți autorizați, importatori, distribuitori, furnizori de servicii de logistică ai acestor produse;

b) privind proprietățile de siguranță ale produselor, inclusiv datele privind riscurile asociate cu consumul sau utilizarea acestora, și acțiunile ce urmează să fie întreprinse de utilizatori finali pentru a evita aceste riscuri;

c) privind măsurile corective întreprinse, inclusiv de către agenții economici din proprie inițiativă, cu scopul de a preveni riscurile prezentate de aceste produse, privind natura și durata unor astfel de măsuri;

d) conținute în declarația UE de conformitate/declarația de performanță;

e) care nu pot fi atribuite la informații cu acces limitat conform Legii nr.982/2000 privind accesul la informații.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică de asemenea informațiilor conținute în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

Articolul 16. Programul național de supraveghere a pieței

(1) Programul național global de supraveghere a pieței se elaborează cel puțin o dată la 4 ani.

(2) Obiectivul programului național de supraveghere a pieței este promovarea abordării coerente, globale și integrate a supravegherii pieței și asigurarea aplicării reglementărilor tehnice.

(3) La elaborarea programului național de supraveghere a pieței, se iau în considerare toate sectoarele care cad sub incidența reglementărilor tehnice și toate etapele lanțului de aprovizionare al produsului, inclusiv importurile și lanțurile de aprovizionare digitale.

(4) Programul național de supraveghere a pieței include cel puțin următoarele elemente:

a) informațiile disponibile cu privire la apariția produselor neconforme, în special luând în considerare verificările și controalele prevăzute la art. 14 alin.(3) și art. 25 alin. (2), precum și, atunci când este cazul, evoluția pieței care poate afecta ratele de neconformitate pentru categoriile de produse și potențialele riscuri și amenințări legate de tehnologiile emergente;

b) domeniile identificate ca priorități pentru asigurarea aplicării reglementărilor tehnice;

c) activitățile de asigurare a aplicării legislației planificate în scopul reducerii neconformității în domeniile identificate ca priorități, inclusiv, acolo unde este cazul, nivelurile minime de control prevăzute pentru categoriile de produse care prezintă niveluri semnificative de neconformitate;

d) o evaluare a cooperării în Grupurile de Cooperare Administrativă (ADCO) cu autoritățile de supraveghere a pieței din statele membre, astfel cum este menționată la art. 14 alin. (7) și art. 30.

Capitolul V

COMPETENȚE ȘI MĂSURI DE SUPRAVEGHERE A PIETEI

Articolul 17. Competențele autorităților de supraveghere a pieței

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței sunt abilitate cu competențele de supraveghere a pieței, de investigare și de asigurare a aplicării prezentei legi, precum și a reglementărilor tehnice după cum este stabilit în alin. (4).

(2) Autoritățile de supraveghere a pieței exercită în mod eficient și eficace competențele stabilite, în conformitate cu principiul proporționalității, în măsura în care această exercitare se referă la obiectul și scopul măsurilor, natura neconformității, precum și prejudiciul general real sau potențial care rezultă din cazurile de neconformitate.

(3) Competențele menționate la alin. (1) se execută direct de către autoritățile de supraveghere a pieței, sub propria lor autoritate.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței au următoarele atribuții:

1) de a le solicita agenților economici să furnizeze documentele, specificațiile tehnice, datele sau informațiile relevante privind conformitatea și aspectele tehnice ale produsului, inclusiv accesul la programele informatice încorporate, în măsura în care un astfel de acces este necesar pentru a evalua conformitatea produsului cu reglementările tehnice aplicabile, în orice formă sau în orice format și indiferent de mediul de stocare sau de locul în care astfel de documente, specificații tehnice, date sau informații sunt stocate, precum și de a face sau obține copii ale acestora;

2) de a solicita agenților economici să furnizeze informații relevante cu privire la lanțul de aprovizionare, detaliile rețelei de distribuție, cantitățile de produse aflate pe piață și alte modele de produse, care au aceleași caracteristici tehnice ca produsul în cauză, atunci când aceste informații sunt relevante pentru conformitatea cu cerințele reglementărilor tehnice;

3) de a le solicita agenților economici să furnizeze informațiile relevante necesare pentru verificarea dreptului de proprietate asupra site-urilor internet, atunci când informațiile în cauză sunt legate de obiectul investigației;

4) de a efectua controale neanunțate la fața locului și verificări fizice ale produselor, la decizia motivată a autorității de supraveghere, dacă aceasta o impune metoda de control selectată, aspecte specifice ale produselor verificate sau nivelul înalt de risc și profilul/istoricul persoanei controlate, cu scopul asigurării unui control mai eficient și atingerea unui nivel mai înalt de conformare a persoanei controlate;

5) de a intra în orice sediu, pe orice teren sau în orice mijloc de transport pe care agentul economic în cauză le utilizează în scopuri legate de activitatea sa

comercială, de afaceri, meșteșugărească sau profesională, pentru a identifica neconformitatea și a obține elemente de probă;

6) de a iniția investigații din proprie inițiativă pentru a identifica neconformitățile și a le soluționa;

7) de a le solicita agenților economici să ia măsurile corespunzătoare pentru a elimina neconformitatea sau riscul;

8) de a lua măsuri, în cazul în care un agent economic nu ia măsuri corective corespunzătoare sau în cazul în care neconformitatea sau riscul persistă, inclusiv de a interzice sau de a restricționa punerea la dispoziție a unui produs pe piață sau de a dispune retragerea sau rechemarea produsului;

9) de a achiziționa eșantioane de produse, inclusiv sub o identitate falsă, de a le inspecta și a le reconstitui prin inginerie inversă pentru a identifica neconformitatea și pentru a obține elemente de probă;

10) în cazul în care nu sunt disponibile alte mijloace pentru a elimina un risc grav:

a) de a solicita eliminarea dintr-o interfață on-line a conținutului care se referă la produsele respective sau de a impune afișarea explicită a unui avertisment în atenția utilizatorilor finali atunci când aceștia accesează o interfață on-line; sau

b) în cazul în care nu s-a respectat o solicitare în conformitate cu pct. 1), de a impune furnizorilor de servicii ale societății informaționale să restricționeze accesul la interfața on-line, inclusiv solicitând unei părți terțe relevante să pună în aplicare astfel de măsuri.

(5) Autoritățile de supraveghere a pieței utilizează orice informație, document, constatare, declarație sau date operative ca elemente de probă în scopul investigațiilor lor, indiferent de formatul acestora și de suportul pe care sunt stocate.

(6) Cheltuielile pentru prelevarea mostrelor de produse și cele pentru efectuarea testărilor de laborator (analizelor, măsurărilor) sunt suportate de către autoritățile de supraveghere a pieței.

(7) Dacă în urma încercărilor de laborator (analizelor, măsurărilor) asupra mostrelor de produs se constată că produsul este periculos, prezintă risc și/sau nu corespunde cerințelor esențiale, cheltuielile pentru prelevarea de mostre, precum și cele pentru efectuarea încercărilor de laborator sunt suportate de agentul economic supus controlului.

(8) Autoritățile de supraveghere a pieței efectuează controlul persoanelor care practică activitate de întreprinzător în conformitate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Articolul 18. Măsurile de supraveghere a pieței

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței iau măsurile corespunzătoare în cazul în care un produs care face obiectul reglementărilor tehnice, atunci când este utilizat în conformitate cu scopul pentru care este preconizat sau în condiții

care pot fi prevăzute în mod rezonabil și dacă este instalat și întreținut în mod corespunzător:

- a) este susceptibil de a afecta sănătatea sau siguranța utilizatorilor; sau
- b) nu este conform cu reglementările tehnice.

(2) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței fac constatările menționate la alin.(1), acestea solicită de îndată agentului economic să ia măsuri corective adecvate și proporționale pentru a stopa neconformitatea sau a elimina riscul într-un termen rezonabil, proporțional cu natura riscului.

(3) Măsurile corective, menționate la alin. (2), care se iau de agentul economic includ, printre altele:

a) aducerea produsului în conformitate, inclusiv prin remedierea neconformității formale, în modul definit de reglementarea tehnică aplicabilă, sau asigurarea faptului că produsul nu mai prezintă un risc;

b) neadmiterea punerii la dispoziție a produsului pe piață;

c) retragerea sau rechemarea imediată a produsului și avertizarea publicului în legătură cu riscul prezentat;

d) distrugerea produsului sau aplicarea altor măsuri care să îl facă inutilizabil;

e) aplicarea pe produs în limba română a unor avertismente adecvate, clar formulate și ușor de înțeles referitoare la riscurile pe care le prezintă;

f) stabilirea unor condiții prealabile pentru punerea la dispoziție pe piață a produsului respectiv;

g) alertarea imediată și într-un mod adecvat a utilizatorilor finali expuși riscului, inclusiv prin publicarea unor avertismente speciale în limba română.

(4) Măsurile corective sunt puse în aplicare în mod proporțional cu nivelul de risc pentru interesul public.

(5) Orice măsură de interdicere sau de suspendare a punerii la dispoziție pe piață, de retragere de pe piață sau de rechemare a produselor, luată în conformitate cu prezenta lege sau cu Legea nr.422/2006 privind securitatea generală a produselor, trebuie să fie proporțională cu nivelul de risc sau cu prejudiciul ce ar putea fi adus intereselor publice de către produsele respective (în continuare – *nivel de risc*).

(6) Nivelul de risc este determinat de către autoritatea de supraveghere a pieței prin evaluarea riscurilor existente sau care ar putea să apară (în continuare – *evaluarea riscurilor*).

(7) Evaluarea riscurilor se bazează pe analiza criteriilor de evaluare a riscurilor. Aceasta ia în considerare condițiile normale și cele previzibile de utilizare a produsului.

(8) Criteriile de evaluare a riscurilor sunt:

a) pericolele care afectează sau pot afecta sănătatea și siguranța oamenilor prin utilizarea produselor;

b) categoriile de consumatori care pot utiliza aceste produse;

c) tipurile de leziuni pe care le poate provoca consumatorilor utilizarea acestor produse;

d) caracteristicile și gravitatea leziunilor ce pot rezulta din prejudiciul adus unor anumite categorii de consumatori prin utilizarea produselor;

e) efectele care decurg din leziuni.

(9) Guvernul aprobă Metodologia privind evaluarea riscurilor în cazul produselor nealimentare destinate consumatorilor și selectarea măsurilor corective, care prevede criteriile de evaluare a riscurilor, condițiile și circumstanțele în care autoritățile de supraveghere a pieței aleg măsurile corective.

(10) Măsurile corective menționate la alin. (3) lit. e), f) și g) se impun doar în cazurile în care produsul este susceptibil să prezinte un risc numai în anumite condiții sau numai pentru anumiți utilizatori finali.

(11) Dacă agentul economic nu ia măsurile corective menționate la alin.(3) sau dacă neconformitatea sau riscul menționat la alin.(1) se menține, autoritățile de supraveghere a pieței se asigură că produsul este retras sau rechemat sau punerea acestuia la dispoziție pe piață este interzisă sau restricționată precum și că publicul și autoritatea reglementare și autoritatea de coordonare sunt informate despre măsurile aplicate.

(12) Autoritățile de reglementare informează Comisia Europeană despre măsurile menționate la alin. (5). Informațiile transmise Comisiei Europene sunt comunicate prin intermediul sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței. Această comunicare de informații este considerată ca îndeplinind cerințele de notificare pentru procedurile de salvagardare aplicabile prevăzute de reglementările tehnice.

(13) În cazul în care o măsură națională este considerată de către Comisia Europeană ca fiind justificată în conformitate cu procedura de salvagardare aplicabilă autoritățile de supraveghere a pieței iau măsurile necesare cu privire la produsul neconform și introduc informațiile relevante în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

Articolul 19. Drepturile procedurale ale agenților economici

(1) Orice măsură, decizie sau acțiune efectuată de autoritățile de supraveghere a pieței în temeiul reglementărilor tehnice sau a prezentei legi indică motivele exacte pe care se bazează.

(2) Orice măsură sau decizie menționate la alin.(1) se comunică imediat agentului economic care, în același timp, este informat cu privire la căile de atac și termenii de aplicare a acestora.

(3) Înainte de adoptarea sau luarea unei măsuri, decizii în conformitate cu alin.(1), agentului economic i se oferă posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere într-un termen de cel puțin 10 zile lucrătoare de la data primirii notificării, cu excepția cazurilor în care acest lucru nu este posibil din cauza urgenței măsurii, deciziei sau a acțiunii care urmează a fi luată, justificată pe baza

cerințelor de sănătate și siguranță sau a altor motive legate de interesele publice care cad sub incidența reglementărilor tehnice relevante.

(4) În cazul în care trebuie luate în mod urgent măsuri corective cu scopul de a preveni sau a evita riscul prejudicierii intereselor publice, autoritatea de supraveghere a pieței poate decide luarea măsurilor corective fără a acorda agentului economic posibilitatea de a se exprima anterior emiterii prescripției respective. În acest caz, agentul economic are dreptul să prezinte informațiile, conform alin.(3), în orice moment după emiterea prescripției, dar înainte de expirarea termenului-limită de executare a acesteia. Autoritatea de supraveghere a pieței va lua în considerare informațiile primite pentru a evalua caracterul adecvat și proporționalitatea măsurii corective aplicate, iar rezultatele unei astfel de revizuri se aduc la cunoștința agentului economic.

Articolul 20. Produse care prezintă un risc grav

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței se asigură că produsele care prezintă un risc grav sunt retrase sau rechemate atunci când nu există niciun alt mijloc eficace disponibil pentru a elimina riscul grav, sau că punerea lor la dispoziție pe piață este interzisă. Autoritățile de supraveghere a pieței informează autoritățile de reglementare prin intermediul sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

(2) O decizie conform căreia un produs prezintă sau nu un risc grav se bazează pe o evaluare corespunzătoare a riscurilor, care ia în considerare natura riscului și probabilitatea producerii acestuia. Posibilitatea de a obține niveluri de siguranță superioare și disponibilitatea altor produse, care prezintă un grad mai redus de risc, nu constituie un temei pentru a considera că un produs prezintă un risc grav.

(3) Dacă o autoritate de supraveghere a pieței ia sau intenționează să ia o măsură în temeiul alin.(1) și consideră că motivele care au condus la adoptarea măsurilor sau la efectele măsurilor luate se extind în afara teritoriului Republicii Moldova, acesta informează imediat Comisia Europeană cu privire la rezultate evaluării și măsurile impuse de autoritățile de supravegherii pieței în conformitate cu reglementările tehnice, prin sistemul de schimb rapid de informații (RAPEX). De asemenea, autoritatea de supraveghere a pieței informează fără întârziere Comisia Europeană cu privire la orice modificări sau anulări ale unei astfel de măsuri.

(4) Dacă un produs care prezintă riscuri grave a fost pus la dispoziție pe piață, autoritățile de supraveghere a pieței informează Comisia Europeană imediat cu privire la orice măsuri voluntare luate și comunicate autorității de supraveghere a pieței de un agent economic.

(5) Informațiile furnizate în conformitate cu alin.(3) și (4) conțin toate detaliile disponibile, în special cu privire la datele necesare pentru a identifica produsul, originea și lanțul de aprovizionare al produsului, riscul aferent

produsului, natura și durata măsurii naționale luate și orice măsuri voluntare luate de agenții economici.

Articolul 21. Sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței

(1) Pentru colectarea, prelucrarea și stocarea de informații, într-o formă structurată, cu privire la activitățile de supraveghere a pieței, rezultate și tendințe, autoritatea de coordonare asigură elaborarea și implementarea sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

(2) Sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței este instituit de Guvern pentru a sprijini măsurile de supraveghere a pieței, fiind compatibil cu sistemul informațional integrat vamal.

(3) Informațiile conținute în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței sunt puse la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței, Serviciului Vamal, autorităților de reglementare, Biroului unic de legătura, autorității de coordonare și asigură schimbul de date între autoritățile cu competențe în domeniul supravegherii pieței. Schimbul de date între sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței și sistemele informaționale deținute de autoritățile competente se realizează prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității.

(4) Biroul unic de legătura introduce următoarele informații în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței:

a) datele privind autoritățile de supraveghere a pieței și domeniile de competență ale acestora în conformitate cu anexa nr. 1 și 2;

b) identitatea autorității - desemnate în temeiul art. 25 alin. (1);

c) programul național de supraveghere a pieței și rezultatele evaluării acesteia.

(5) Autoritățile de supraveghere a pieței introduc în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, informații privind următoarele:

a) măsurile adoptate de autoritatea de supraveghere a pieței în conformitate cu art.18 alin. (5);

b) rapoartele privind încercările efectuate, precum și orice alte informații suplimentare relevante;

c) măsurile corective aplicate de agenții economici;

d) rapoarte privind pagubele cauzate de produs;

e) obiecțiile înaintate în conformitate cu procedura de salvagardare stabilită în reglementările tehnice și măsurile întreprinse;

f) nerespectarea de către reprezentanții autorizați a dispozițiilor art. 6 alin. (2);

g) nerespectarea de către producători a dispozițiilor art. 6 alin. (1);

h) orice măsuri voluntare luate de un agent economic asupra unui produs pus la dispoziție pe piață care prezintă un risc grav.

(6) Informațiile furnizate în conformitate cu alin. (5) conțin toate detaliile disponibile, în special cu privire la datele necesare pentru a identifica produsul, originea și lanțul de aprovizionare al produsului, riscul aferent produsului, natura și durata măsurii luate și orice măsuri voluntare luate de agenții economici.

(7) Pentru asigurarea aplicării reglementărilor tehnice și în scopul minimizării riscului, sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței consumă datele referitoare la produsele plasate sub regimul vamal de „punere în liberă circulație” din sistemul informațional integrat vamal prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității.

Articolul 22. Cerințe către laboratoarele de încercări utilizate pentru supravegherea pieței

(1) Pentru a garanta fiabilitatea și consecvența testărilor în scopul supravegherii pieței, autoritățile de supraveghere a pieței apelează la laboratoare de testări acreditate în sensul Legii 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

(2) Pentru testarea unor categorii specifice de produse sau pentru riscuri specifice legate de o categorie de produse sau pentru produse pentru care capacitatea de testare lipsește sau nu este suficientă, autoritățile de supraveghere a pieței apelează la laboratoare acreditate de organisme naționale de acreditare semnatare ale Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare.

(3) În scopul îmbunătățirii capacităților de testare pentru necesitățile autorităților de supraveghere a pieței, autoritatea coordonatoare poate desemna un laborator de testare care este acreditat în sensul Legii 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității pentru a efectua testarea.

(4) Laboratorul desemnat, menționat la alin. (3) oferă serviciile sale doar autorităților de supraveghere a pieței.

(5) Laboratorul desemnat de la alin. (3) desfășoară, în scopul supravegherii pieței, în limitele domeniului acreditării, următoarele activități:

a) efectuează testări ale produselor la cererea autorităților de supraveghere a pieței;

b) furnizează consultanță științifică sau tehnică independentă, la cererea autorităților de supraveghere a pieței;

c) dezvoltă noi tehnici și metode de analiză;

d) prezintă rezultatele testărilor efectuate în scopul supravegherii pieței numai autorităților solicitante a testărilor;

(6) Activitățile menționate la alin. (5) lit. a) și d) pot fi efectuate de asemenea de către laboratoarele de testare menționate la alin. (1) și (2).

(7) Activitățile laboratoarelor de testare menționate la alin. (5) lit. a), b) și c) sunt remunerate și finanțate în limita bugetelor autorităților de supraveghere a pieței.

(8) Desemnarea de la alin. (3) nu afectează libertatea autorităților de supraveghere a pieței de a alege laboratoarele de testare de la alin. (1) și (2) pentru necesitățile lor.

(9) Autoritățile de supraveghere a pieței pot apela la serviciile laboratoarelor de încercări desemnate de Comisia Europeană pentru supravegherea pieței. Rapoartele de testare ale acestor laboratoare care se află în statele membre ale Uniunii Europene sunt valabile în Republica Moldova și pot fi folosite de autoritățile de supraveghere a pieței ca bază pentru măsurile luate.

Capitolul VI

ASISTENȚA RECIPROCĂ TRANSFRONTALIERĂ

Articolul 23. Asistența reciprocă

(1) Între autoritățile de supraveghere a pieței din Republica Moldova și autoritățile de supraveghere a pieței din alte state trebuie să existe o cooperare eficientă și schimburi eficiente de informații.

(2) Atunci când o autoritate de supraveghere a pieței nu își poate încheia investigațiile din cauza imposibilității de a accesa anumite informații, în pofida depunerii tuturor eforturilor corespunzătoare pentru a obține informațiile respective, aceasta poate transmite o cerere motivată autorității de supraveghere a pieței din alt stat membru în care poate fi obținut accesul la aceste informații. În acest caz, autoritatea solicitată îi furnizează autorității solicitante fără întârziere și, în orice caz, în termen de 30 de zile toate informațiile pe care autoritatea solicitată le consideră relevante pentru a stabili dacă un produs este neconform.

3) Autoritatea solicitată întreprinde investigații adecvate sau ia orice alte măsuri necesare pentru colectarea informațiilor solicitate. După caz, aceste investigații sunt efectuate cu ajutorul altor autorități de supraveghere a pieței.

(4) Autoritatea solicitantă rămâne responsabilă pentru orice investigație pe care a inițiat-o, cu excepția cazului în care autoritatea solicitată este de acord să își asume responsabilitatea.

(5) În cazuri bine justificate, o autoritate solicitată poate refuza să dea curs unei cereri de informații în temeiul alin. (2), atunci când:

a) autoritatea solicitantă nu a demonstrat în mod suficient că informațiile solicitate sunt necesare pentru a stabili neconformitatea;

b) autoritatea solicitată demonstrează în mod rezonabil că îndeplinirea cererii ar afecta în mod substanțial desfășurarea propriilor sale activități.

Articolul 24. Procedura privind cererile de asistență reciprocă

(1) Înainte de a transmite o cerere în temeiul art. 23, autoritatea solicitantă depune toate eforturile pentru a efectua ea însăși toate investigațiile rezonabile posibile.

(2) Atunci când transmite o cerere în temeiul art. 23, autoritatea solicitantă furnizează toate informațiile disponibile, pentru a-i permite autorității solicitate să îndeplinească cererea, inclusiv orice elemente de probă necesare care nu pot fi obținute decât în statul membru al autorității solicitante.

(3) Cererile în temeiul art. 23, și toate comunicările aferente se transmit folosind formularele electronice standard prin intermediul sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

(4) Comunicarea are loc direct între autoritățile de supraveghere a pieței implicate sau prin intermediul birourilor unice de legătură ale statelor membre în cauză.

(5) Limbile care urmează să fie utilizate pentru cererile în temeiul art. 23 și pentru toate comunicările aferente sunt convenite de autoritățile de supraveghere a pieței în cauză.

(6) În cazul în care nu se ajunge la un acord între autoritățile de supraveghere a pieței în cauză cu privire la limbile care urmează să fie utilizate, cererile în temeiul art. 23, se transmit în limba oficială a statului membru al autorității solicitante, iar răspunsurile la astfel de cereri se transmit în limba oficială a statului membru al autorității solicitate. În acest caz, autoritatea solicitantă și autoritatea solicitată asigură traducerea cererilor, ale răspunsurilor sau ale altor documente pe care le primesc una de la cealaltă.

(7) Sistemul de informații și comunicare menționat la art.21 furnizează birourilor unice de legătură implicate informații structurate privind cazurile de asistență reciprocă. Utilizând aceste informații, birourile unice de legătură oferă orice sprijin necesar pentru a facilita asistența.

Capitolul VII

PRODUSELE CARE INTRĂ PE PIAȚĂ REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 25. Controale ale produselor care intră pe piață Republicii Moldova

(1) Serviciul Vamal efectuează controlul produselor care intră pe piață privind siguranța și conformitatea acestor produse înainte de punerea acestora în liberă circulație cu scopul de a preveni introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a produselor care prezintă un risc grav pentru interesele publice menționate la art.1 alin.(1), sau neconforme cerințelor reglementarilor tehnice aplicabile. După necesitate Serviciul Vamal în cadrul controlului produselor care intră pe piață cooperează cu autoritățile de supraveghere a pieței conform domeniilor de competență ale fiecăreia dintre acestea.

(2) Produsele care cad sub incidența prezentei legi, plasate sub regimul vamal de „punere în liberă circulație” sunt supuse controalelor efectuate de către

autoritățile desemnate la alin. (1). Controalele se efectuează în baza analizei riscurilor cu respectarea prevederilor art. 341 și 342 din Codul Vamal nr. 95/2021 și, după caz, pe baza unei abordări bazate pe riscuri, astfel cum se menționează la art. 14 alin. (4).

(3) Schimburile de informații privind riscurile au loc între:

a) Serviciul Vamal și autoritățile de supraveghere a pieței în conformitate cu art. 342 alin. (2) din Codul vamal nr. 95/2021; și

b) Serviciul Vamal și autoritățile vamale ale altor țări în situațiile prevăzute la art. 341 alin. (6) din Codul vamal nr. 95/2021.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței furnizează Serviciului Vamal informații privind categoriile de produse sau identitatea agenților economici în cazul cărora a fost identificat un risc mare de neconformitate.

(5) Până la data de 31 martie a fiecărui an, Serviciul Vamal transmite autorității de coordonare date statistice referitoare la controalele efectuate în cursul anului calendaristic anterior în ceea ce privește produsele care fac obiectul prezentei legi.

(6) Detaliile datelor statistice, referitor la controalele efectuate de către Serviciul Vamal în ceea ce privește siguranța și conformitatea produselor, care urmează a fi prezentate conform alin.(5), se aprobă de Guvern.

(7) Autoritatea de coordonare întocmește raportul până la data de 30 iunie a fiecărui an, care cuprinde informațiile prezentate conform alin.(5), precum și o analiză a datelor furnizate. Raportul se publică în sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței și se prezintă Comisiei Europene, la cerere.

(8) Raportul menționat la alin. (7) servește drept temei pentru autoritățile de supraveghere a pieței la elaborarea planurilor anuale de supraveghere a pieței.

Articolul 26. Suspendarea punerii în liberă circulație

(1) Serviciul Vamal suspendă punerea în liberă circulație a unui anumit produs în cazul în care, în cursul controalelor în temeiul art. 25 alin. (2) ale produselor care intră pe piață Republicii Moldova se constată că:

a) produsul nu este însoțit de documentația cerută de reglementarea tehnică aplicabilă sau există îndoieli întemeiate cu privire la autenticitatea, exactitatea sau caracterul complet al acestor documente;

b) produsul nu este marcat sau etichetat în conformitate cu reglementarea tehnică aplicabilă acestuia;

c) produsul poartă un marcaj CE sau un alt marcaj prevăzut de cadrul normativ aplicabil acestuia, aplicat în mod fals sau înșelător;

d) numele, denumirea comercială înregistrată sau marca înregistrată și datele de contact, inclusiv adresa poștală, ale agentului economic responsabil de produs, nu sunt precizate sau nu sunt ușor de identificat în conformitate cu art.5 alin.(4); sau

e) există motive să se creadă că produsul nu respectă cadrul normativ aplicabil acestuia sau că produsul prezintă un risc grav pentru sănătate, siguranță, mediu sau orice alt interes public menționat la art. 1 alin.(1).

(2) Serviciul Vamal informează imediat autoritățile de supraveghere a pieței cu privire la suspendarea punerii în liberă circulație în conformitate cu alin.(1).

(3) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței au motive rezonabile să creadă că un produs nu respectă cerințele cadrului normativ aplicabil sau dacă acesta prezintă un risc grav, acestea solicită Serviciului Vamal să suspende procesul de punere în liberă circulație.

(4) Notificările în temeiul alin. (2) și cererile în temeiul alin. (3) se efectuează prin intermediul sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, inclusiv prin utilizarea interfețelor electronice dintre acest sistem și sistemul informațional integrat vamal, atunci când acestea sunt disponibile.

(5) Autoritățile responsabile de supravegherea pieței, prevăzute în anexa nr.1, conlucrează cu Serviciul Vamal în vederea stabilirii mecanismului de control al produselor pentru punerea acestora în liberă circulație. Regulamentul privind procedurile de conlucrare între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal se aprobă de Guvern.

Articolul 27. Punerea în liberă circulație

(1) În cazul în care punerea în liberă circulație a unui produs a fost suspendată în conformitate cu art. 26, respectivul produs este pus în liberă circulație, dacă toate celelalte cerințe și formalități legate de această măsură au fost îndeplinite și în cazul în care este îndeplinită oricare dintre condițiile următoare:

a) în termen de 4 zile lucrătoare de la suspendare, autoritățile de supraveghere a pieței nu au solicitat Serviciului Vamal să mențină suspendarea;

b) Serviciul Vamal a fost informat de autoritățile de supraveghere a pieței cu privire la aprobarea pentru punerea în liberă circulație.

(2) Punerea în liberă circulație nu este considerată ca fiind o dovadă a conformității cu reglementările tehnice.

Articolul 28. Refuzul de a pune în liberă circulație

(1) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței constată că un produs prezintă un risc grav, acestea iau măsuri pentru interzicerea introducerii pe piață a produsului și solicită Serviciului Vamal, prin sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, să nu autorizeze libera circulație a acestuia și să includă în sistemul informațional integrat vamal și pe documentul care însoțește produsul informația: „Produs periculos – nu se autorizează punerea în liberă circulație – Legea privind supravegherea pieței și conformitatea produselor”.

(2) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței constată că un produs nu poate fi introdus pe piață deoarece nu respectă prevederile prezentei legi, acestea iau măsuri pentru interzicerea introducerii pe piață a produsului și solicită Serviciului Vamal, prin sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, să nu autorizeze libera circulație a acestuia și să includă în sistemul informațional integrat vamal și pe documentul care însoțește produsul informația: „Produs neconform – nu se autorizează punerea în liberă circulație – Legea privind supravegherea pieței și conformitatea produselor”.

(3) În cazul în care produsele menționate la alin. (1) și (2) ulterior sunt declarate pentru un regim vamal diferit de cel care prevede punerea în liberă circulație și în cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței nu au obiecții, informațiile prevăzute la alin. (1) și (2) sunt incluse în documentele utilizate în regimul respectiv.

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței adoptă decizii prin care să dispună distrugerea produsului care prezintă un risc grav, interzis definitiv pentru comercializare, sau să facă inutilizabil în alt mod, dacă acesta este unicul mijloc de înlăturare a pericolului și în conformitate cu principiul proporționalității.

(5) Deciziile menționate la alin. (4) se transmit de către autoritățile de supraveghere a pieței, prin sistemul informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței către Serviciul Vamal, care desfășoară procedura relevantă conform capitolului IV titlul V din Codul vamal nr. 95/2021.

(6) Costurile suportate în cazul punerii în aplicare a măsurilor prevăzute la alin. (5) sunt suportate de importatorul care declară produsul pentru punerea în liberă circulație.

Capitolul VIII **COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ**

Articolul 29. Rolul și sarcinile de cooperare administrativă ale autorităților

(1) Pentru îndeplinirea sarcinilor de cooperare privind aspectele de supraveghere a pieței autoritățile au următoarele sarcini:

1) autoritatea de coordonare - să promoveze comunicarea între autoritățile de supraveghere a pieței și autoritățile similare din alte țări, în vederea dezvoltării încrederii reciproce între autoritățile de supraveghere a pieței;

2) autoritățile de reglementare:

a) să instituie și să coordoneze proiecte comune, cum ar fi activități transfrontaliere de supraveghere a pieței;

b) să informeze Comisia Europeană cu privire la activitățile de supraveghere a pieței din domeniile de competență a acestora;

3) autoritățile de supraveghere a pieței - pentru a îmbunătăți eficiența supravegherii pieței autoritățile de supraveghere a pieței pot coopera și face

schimb de informații privind supravegherea pieței cu autoritățile de supraveghere a piețe din alte state, în cadrul acordurilor încheiate între acestea. Toate aceste acorduri se bazează pe reciprocitate, includ dispoziții privind confidențialitatea și schimb de informații.

(2) Cooperarea sau schimbul de informații se pot referi, printre altele, la următoarele:

a) metodele de evaluare a riscurilor utilizate și rezultatele testării produselor;

b) măsurile luate de autoritățile de supraveghere a pieței în conformitate cu art.18.

(3) Autoritățile de supraveghere a piețe pot coopera în cadrul Rețelei Uniunii pentru conformitatea produselor și participă la reuniunile Grupurilor de Cooperare Administrativă (ADCO).

Articolul 30. Cooperarea transfrontalieră

(1) Autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal pot coopera cu autoritățile de supraveghere a pieței și autoritățile vamale ale altor țări pentru a facilita accesul la informații și asistență tehnică.

(2) Cooperarea în domeniul supravegherii pieței se realizează prin:

a) schimbul de informații privind produsele care prezintă un risc grav, inclusiv participarea la sistemele informaționale regionale și internaționale privind produsele periculoase;

b) schimbul de informații privind evaluarea riscurilor, metodele de testare și rezultatele obținute, evoluțiile științifice recente și alte aspecte relevante pentru activitățile de control;

c) schimb de experiență profesională, servicii de expertiză și cele mai bune practici de instruire și perfecționare a personalului;

d) participarea la proiecte comune în domeniul supravegherii pieței, activități comune de supraveghere a pieței și control al produselor, inclusiv prin evaluări comune (teste) ale produselor și participarea la campanii de informare.

(3) Autoritățile de supraveghere a pieței la cererea motivată a autorității de supraveghere a pieței dintr-un stat membru al Uniunii Europene privind investigațiile inițiate de aceasta, pot prezenta în termen de 30 de zile toate informațiile relevante pentru a încheia investigațiile și a stabili dacă produsul este neconform.

Articolul 31. Schimb de informații

(1) Biroului unic de legătura prezintă, la cerere, Comisiei Europene, informații într-o formă structurată, cu privire la aspecte legate de asigurarea aplicării reglementărilor tehnice, oferind date comprehensive cu privire la activitățile de supraveghere a pieței, rezultate și tendințe.

(2) Informația cuprinde următoarele aspecte:

a) identitatea autorităților de supraveghere a pieței în statul lor membru și domeniile de competență ale autorităților respective, precum și la modul în care acestea pot fi contactate;

b) identitatea autorității desemnate cu controlul produselor care intră pe piața Republicii Moldova;

c) informații privind programul național de supraveghere a pieței și rezultatele revizuirii și evaluării acesteia.

(3) Autoritățile de reglementare prezintă la solicitarea Comisiei Europene, în ceea ce privește produsele puse la dispoziție pe piață, pentru care a fost efectuată verificarea aprofundată a conformității, și dacă este cazul, în ceea ce privește produsele introduse pe piața Republicii Moldova, pentru care procesul de punere în libera circulație a fost suspendat, informații privind următoarele:

a) măsurile adoptate de autoritatea de supraveghere a pieței în conformitate cu art. 18 alin. (5);

b) rapoartele privind testele efectuate la inițiativa autorităților de supraveghere a pieței;

c) măsurile corective luate de agenții economici;

d) rapoartele privind daunele cauzate de produsul în cauză;

e) orice obiecție în conformitate cu procedura de salvagardare relevantă stabilită în reglementările tehnice aplicabile produsului și orice măsuri subsecvente;

f) atunci când este cazul, nerespectarea de către reprezentanții autorizați a dispozițiilor art.6 alin.(2);

g) atunci când este cazul, nerespectarea de către producători a dispozițiilor art.6 alin. (1).

(4) Autoritățile de supraveghere a pieței prezintă la solicitarea Comisiei Europene informații suplimentare referitoare la verificările pe care le efectuează și rezultatele testelor pe care le-au efectuat.

Capitolul IX

DISPOZIȚII FINANCIARE, FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 32. Activități de finanțare

(1) Mijloacele financiare necesare pentru desfășurarea activității de supraveghere a pieței se raportează la cheltuielile autorităților de supraveghere a pieței corespunzătoare, în limita mijloacelor alocate anual de la bugetul de stat și din alte surse legale, conform prevederilor legale.

(2) Din bugetul statului se finanțează următoarele:

a) asigurarea activităților de supraveghere a pieței și consolidarea capacităților funcționale;

b) activitățile de eșantionare/prelevare a mostrelor, testele efectuate de organismele de evaluare a conformității acreditate pentru necesitățile supravegherii pieței;

- c) costurile operaționale pentru funcționarea Biroului unic de legătura;
- d) costuri operaționale pentru îndeplinirea sarcinilor Centrului de notificare și informare conform art. 9;
- e) activitățile privind colaborarea internațională;
- f) instituirea și funcționarea sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

Articolul 33. Intrarea în vigoare și data punerii în aplicare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor:

a) art. 18 alin. (6) și (7), art. 20 alin. (3) și (4), art.23, art. 24 și art. 29 alin.(1) pct. 2) lit. b) care intră în vigoare la data intrării în vigoare a legii de ratificare a Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale;

b) pct.1, 2 și 3 din anexa nr. 2 care intră în vigoare la data aprobării reglementărilor tehnice care stabilesc dispoziții specifice privind supravegherea pieței pentru produsele respective.

(2) Guvernul, în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea actelor legislative în conformitate cu prezenta lege;

b) va pune în concordanță actele normative în vigoare cu prezenta lege;

c) va aproba actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.79-89, art.146).

LISTA
domeniilor/categoriilor de produse reglementate, autorităților de reglementare și autorităților de supraveghere a pieței

Nr. d/o	Domeniile reglementate (grupurile de produse)	Autoritatea de reglementare	Autoritatea de supraveghere a pieței
1	Echipamente individuale de protecție	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor
2	Aparatele consumatoare de combustibili gazoși		
3	Jucăriile		
4	Compatibilitatea electromagnetică a echipamentelor		
5	Aparate de cântărit neautomate		
6	Mijloace de măsurare		
7	Echipamente electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune		
8	Sticla cristal		
9	Sticlele utilizate ca recipiente de măsurare		
10	Preambalarea, în funcție de masă sau volum, a anumitor produse preambalate		
11	Unitățile de măsură		
12	Etichetarea materialelor folosite la producerea principalelor componente ale articolelor de încălțăminte destinate vânzării către consumatori		
13	Calitatea benzinei și a motorinei		
14	Normele privind cantitățile nominale ale produselor preambalate		
15	Mijloacele de măsurare și metodele de control metrologic		
16	Denumirea fibrelor textile și etichetarea corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile		
17	Cerințe în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic	Ministerul Energiei	
18	Cerințe de proiectare ecologică pentru instalațiile pentru încălzirea incintelor și		

	instalațiile de încălzire cu funcție dublă		
19	Etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri esențiali		
20	Etichetarea energetică		
21	Articole pirotehnice	Ministerul Afacerilor Interne	Agenția pentru Supraveghere Tehnică
22	Echipamente și sistemele de protecție destinate utilizării în medii potențial explozive		
23	Explozivii de uz civil		
24	Produse pentru construcții	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Agenția Navală
25	Zgomotul emis de echipamentele utilizate în exterior		
26	Mașini industriale		
27	Recipiente simple sub presiune		
28	Echipamente sub presiune		
29	Echipamente sub presiune transportabile		
30	Ascensoare și componente de siguranță pentru ascensoare		
31	Instalații pe cablu		
32	Echipamente maritime		
33	Ambarcațiuni de agrement și motovehiculele nautice		
34	Echipamente radio		
35	Substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (restricțiile de utilizare a anumitor substanțe)	Ministerul Mediului	Inspectoratul pentru Protecția Mediului
36	Ambalajele și deșeurile de ambalaje		
37	Generatoare de aerosoli		
38	Vehicule scoase din uz		
39	Detergenții		
40	Poluanții organici persistenti		
41	Vopsele, lacuri și produse de refinisare a vehiculelor (limitarea emisiilor de compuși organici volatili cauzate de solvenți organici în produsele menționate)		
42	Emisiile provenite de la sistemele de climatizare ale autovehiculelor		

43	Baterii și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori		
44	Înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice		
45	Substanțe și amestecuri chimice (clasificarea, etichetarea și ambalarea)		
46	Substanțe care diminuează stratul de ozon		
47	Eticheta ecologică		
48	Deșeuri de echipamente electrice și electronice		
49	Gaze fluorurate cu efect de seră		
50	Limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră		
51	Mercur		
52	Utilizarea produselor biocide și articole tratate cu produse biocide	Ministerul Sănătății	Agenția Națională de Sănătate Publică
53	Produsele din tutun și produselor conexe (fabricarea, prezentarea și vânzarea)		
54	Fertilizanți minerali	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

LISTA

domeniilor/categoriilor de produse pentru care se aplică reglementari tehnice care stabilesc dispoziții specifice privind supravegherea pieței cu același obiectiv, ale autorităților de reglementare și autorităților de supraveghere a pieței

Nr. d/o	Domeniile reglementate (grupurile de produse)	Autoritatea de reglementare	Autoritatea de supraveghere a pieței
1	Autovehicule și remorcile acestora	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	Autoritatea din subordinea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale responsabilă de supravegherea în domeniu
2	Autovehicule cu două sau trei roți		Autoritatea Aeronautică Civilă
3	Norme comune în domeniul aviației civile		
4	Tractoarele agricole sau forestiere pe roți	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Autoritatea din subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare responsabilă de supravegherea în domeniu
5	Dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro	Ministerul Sănătății	Agenția Națională de Sănătate Publică
6	Dispozitivele medicale		
7	Produsele cosmetice		

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind supravegherea pieței și conformitatea produselor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul legii privind supravegherea pieței și conformitatea produselor a fost elaborat întru executarea pct.4.15.7. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021 și a pct. 2.29. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2022 care prevede ca acțiune *dezvoltarea cadrului legal cu privire la activitățile de supravegherea a pieței și conformității produselor nealimentare.*

De asemenea, proiectul rezultă și din concluziile prezentate în Raportul analitic al Comisiei Europene pe marginea cererii de aderare la UE din 1 februarie 2023 (Partea a II-a).

În acest sens, în scopul de a garanta libera circulație a produselor, este necesar să se asigure că acestea respectă cadrul normativ și, prin urmare, îndeplinesc cerințe care garantează un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului, a siguranței publice și a oricăror alte interese publice protejate de legislația respectivă. Asigurarea aplicării cu strictețe a unor astfel de cerințe este esențială pentru protecția adecvată a acestor interese și pentru a crea condiții în care să fie stimulată concurența loială pe piața mărfurilor.

Cadrul normativ orizontal privind supravegherea pieței în Republica Moldova a fost creat prin Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare (*în continuare* - Legea nr.7/2016) prin transpunerea capitolele I și III a Regulamentului (CE) nr.765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor (*în continuare* - Regulamentul (CE) nr.765/2008). Legea nr.7/2016 a intrat în vigoare la data de 26.02.2017.

Este necesar de remarcat că o gamă largă de produse de consum nealimentar (cum ar fi jucării, telefoane mobile, aparate electrice, laptop-uri etc.) și produse industriale (de exemplu, mașini, echipamente sub presiune, mijloace de măsurare, instrumente, echipamente utilizate în atmosfere explozive etc.) vândute pe piața unică sunt supuse normelor comune ale UE privind siguranța publică, securitatea, protecția mediului, etc. Acest set de norme este denumit legislație tehnică de armonizare a Uniunii.

Regulamentul (CE) nr. 765/2008 a fost adoptat pentru a aborda lipsa de coerență în punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației tehnice de armonizare a Uniunii care la rândul său asigură libertatea circulației produselor nealimentare (denumite în continuare – „produse,”) în cadrul UE. Prin urmare, scopul Regulamentului este de a se asigura că aceste produse sunt supuse controale adecvate efectuate de autoritățile publice, astfel încât, dacă se constată că sunt, de exemplu, periculoase pentru consumatori, lucrători sau mediu ar putea fi scoase imediat de pe piața UE.

Evaluarea inițiată în 2017 a implementării Regulamentului (CE) nr.765/2008 la nivelul statelor membre UE a urmărit să înțeleagă în ce măsură au fost atinse aceste obiective. În plus, aceasta a analizat punerea în practică a regulamentul UE în statele membre și a evaluat piața produselor care intră în domeniul de aplicare a acestuia. Rezumatul evaluării a concluzionat că, regulamentul nu este pe deplin eficient în atingerea obiectivelor sale.

Pentru soluționarea deficiențelor menționate a fost propus și adoptat cadrul nou general pentru supravegherea pieței în Uniunea Europeană - Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr.765/2008 și (UE) nr. 305/2011

În contextul celor expuse, adițional relevăm că Regulamentele Uniunii Europene nu au aplicabilitate directă în Republica Moldova, astfel pentru a asigura corelarea sistemului supravegherii pieței național cu cel al Uniunii Europene este necesar transpunerea Regulamentului (UE) 2019/1020 printr-o lege organică distinctă.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Întru îndeplinirea angajamentelor asumate în conformitate cu art.173 alin.(1) al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte din 27.06.2014, ratificat prin Legea nr.112/2014:

„(1) Republica Moldova ia măsurile necesare pentru a asigura *în mod progresiv conformitatea* cu obiectivele Uniunii în materie de reglementări tehnice, standarde, metrologie, acreditare, evaluarea conformității, sisteme corespunzătoare și *sistemul de supraveghere a pieței*, și se angajează să urmeze principiile și practicile prevăzute în *acquis*-ul relevant al Uniunii.

În vederea îndeplinirii obiectivelor menționate la alineatul (1), Republica Moldova (a) *include progresiv acquis-ul* relevant al Uniunii în legislația sa, în conformitate cu dispozițiile din anexa XVI la prezentul acord și”.

Conform prevederilor Titlului V „Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 3 „Bariere tehnice în calea comerțului” și anexa XVI la acord, Republica Moldova a transpus capitolele I și III a Regulamentului (CE) nr.765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor prin Legea nr.7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare, care a intrat în vigoare la data de 26.02.2017.

Prezentul proiect de lege are drept scop armonizarea legislației naționale cu Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 pentru a asigura dezvoltarea progresivă a cadrului normativ național pentru sistemul de supraveghere a pieței în conformitate cu tendințele și obiectivele Uniunii Europene, și transpunerea principiilor și practicilor prevăzute în *acquis-ul* relevant al UE.

A fost elaborat Tabelul de concordanță a proiectului de lege privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și a Regulamentului (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor. Proiectul asigură transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2019/1020.

4.Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul proiectului este de a îmbunătăți funcționarea pieței prin consolidarea supravegherii pieței în ceea ce privește produsele, care intră sub incidența reglementărilor tehnice care transpun legislația de armonizare a UE, pentru a garanta că numai produsele conforme care îndeplinesc cerințele care oferă un nivel ridicat de protecție a intereselor publice, precum sănătatea și siguranța, în general, sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția consumatorilor, protecția mediului și a securității publice și a oricăror alte interese publice protejate de legislația respectivă sunt puse la dispoziție pe piața.

Principalele prevederi:

- este extins domeniul de aplicare de la 27 domenii care sunt în prezent la 69 de domenii/categorii de produse. Lista acestora, autoritățile de reglementare și de supraveghere a pieței este anexată la proiectul legii;

- sunt stabilite norme și proceduri pentru agenții economici cu privire la produsele care fac obiectul anumitor reglementări tehnice și stabilește un cadru de cooperare a autorităților de supraveghere a pieței cu agenții economici;

- proiectul lărgeste lista agenților economici responsabili de punerea la dispoziție a produselor pe piață, astfel pe lângă producător, importator, reprezentantul autorizat, se completează cu *furnizorul de servicii de logistică* în cazul în care niciun agent economic (producător, importator, reprezentantul autorizat) nu este înregistrat în RM, dar îndeplinește sarcinile stabilite de lege în calitate de agent economic. Legea obligă de asemenea indicarea pe produs sau pe ambalajul acestuia, colet sau în documentul de însoțire, numele agentului economic, denumirea comercială înregistrată sau marca înregistrată și datele de contact, inclusiv adresa poștală;

-se propune o mai mare asistență și cooperare cu agenții economici. Centrul de Notificare și Informare al Organizației Mondiale a Comerțului, înființat în temeiul art. 11 din Legea nr. 420/2006 privind activitatea de reglementare tehnică, va furniza online agenților economici informații privind punerea în aplicare a reglementărilor tehnice în temeiul legii. Astfel se propune elaborarea și întreținerea portalului digital național care facilitează accesul online la informații, proceduri administrative și servicii de suport pentru cetățenii și agenții economici din Republica Moldova. Portalul va oferi acces pe pagina web a centrului la portalul digital unic „Europa ta”, gestionat de Comisia Europeană;

- programul național de supraveghere a pieței (program) se elaborează cel puțin o dată la 8 ani. Obiectivul acestuia este promovarea abordării coerente, comprehensive și integrate a supravegherii pieței și asigurarea aplicării reglementărilor tehnice. La elaborarea programului se iau în considerare toate sectoarele care intră sub incidența reglementărilor tehnice și toate etapele lanțului de aprovizionare al produsului, inclusiv importurile și lanțurile de aprovizionare digitale;

- în scopul coordonării, schimbului de informații și cooperării între autoritățile de supraveghere a pieței, inclusiv și cu organul vamal, se desemnează Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în calitate de Birou unic de legătura. Atribuțiile principale ale biroului unic de legătura: a) prezintă poziția coordonată ale autorităților de supraveghere a pieței și ale Serviciului Vamal cu privire la realizările supravegherii pieței produselor; b) informează publicul și părțile interesate, precum și organizațiile internaționale cu privire la realizările supravegherii pieței și cu privire la strategia națională de supraveghere a pieței în domeniu; c) dezvoltă și menține Sistemul național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, s.a.;

- autoritățile de supraveghere a pieței, pe baza analizei riscurilor pentru produsele puse în liberă circulație, elaborează proiectele listelor de verificare pentru domeniile sale de control și le publică pe pagina sa web oficială, și pun în aplicare proceduri de control pentru produsele care fac obiectul reglementărilor tehnice, inclusiv pentru urmărirea reclamațiilor sau a rapoartelor cu privire la aspecte legate de riscuri sau cazuri de neconformitate;

- asigurarea cooperării eficiente și schimbului de informații între autoritățile de supraveghere a pieței din Republica Moldova și autoritățile de supraveghere a pieței din alte state. Atunci când o autoritate de supraveghere a pieței nu își poate încheia investigațiile din cauza imposibilității de a accesa anumite informații, în pofida depunerii tuturor eforturilor corespunzătoare pentru a obține informațiile respective, aceasta poate transmite o cerere motivată autorității de supraveghere a pieței din alt stat membru în care poate fi obținut accesul la aceste informații. În acest caz, autoritatea solicitată îi furnizează autorității solicitante fără întârziere și, în orice caz, în termen de 30 de zile toate informațiile pe care autoritatea solicitată le consideră relevante pentru a stabili dacă un produs este neconform.

5.Fundamentarea economico-financiară.

Proiectul nu conține prevederi, care ar avea efecte negative asupra economiei Republicii Moldova.

Totodată novațiile propuse în cadrul proiectului de lege presupun o serie de costuri suplimentare, necesare pentru dezvoltarea tehnologică și instituțională după cum urmează:

a) unul din cele mai importante costuri pentru colectarea, prelucrarea și stocarea de informații, într-o formă structurată, cu privire la activitățile de supraveghere a pieței, rezultate și tendințe, constă în asigurarea elaborării și implementării sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, de către autoritatea de coordonare – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

În urma analizei proiectelor dezvoltate de Banca Mondială (în țară și în regiune¹), a proiectelor dezvoltate de Agenția Guvernare Electronică și a proiectului² dezvoltat în cadrul Institutului Național de Metrologie, putem stabili în prealabil că dezvoltarea unui sistem informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, presupune cheltuieli între 100 mii USD și 120 mii USD. Luând în calcul funcționalitățile descrise, costul estimativ al sistemului informațional ar putea fi ~ de 120 mii USD, adică 2284,0 mii lei (120000*19,06)³.

De menționat că, Conceptul tehnic al Sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 637/2018. Astfel, pentru a asigura implementarea Conceptului tehnic la prima etapă, în 2020, a fost elaborată Sarcina tehnică a Sistemului informațional automatizat național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței (în continuare – Sarcina tehnică) care specifică cerințele tehnice privind implementarea Sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței.

Pentru acoperirea cheltuielilor ce țin de dezvoltarea sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței în prezent se poartă discuții cu potențialii donatori în vederea obținerii suportului tehnic și financiar pentru actualizarea Conceptului și Sarcinii tehnice a sistemului informațional național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței și crearea softului pentru asigurarea funcționalității sistemului.

Conform Strategiei sectoriale de cheltuieli CBTM pentru anii 2024-2026 pe sectorul infrastructurii calității și protecției consumatorilor, *Program 50: Servicii generale economice și comerciale, Subprogramul 5008: Protecția drepturilor consumatorului*, este propusă acțiunea *Organizarea activităților de supraveghere a pieței a produselor nealimentare introduse/puse la dispoziție pe piață și/sau puse în funcțiune care îndeplinesc cerințele esențiale prevăzute în reglementările tehnice aplicabile și serviciilor prestate, precum și crearea și menținerea sistemului național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței, asigurarea controlului privind respectarea normelor și regulilor de desfășurare a activităților de comerț, cerințelor de metrologie legală; protecție drepturilor consumatorilor; realizarea programului național de eșantionare a produselor petroliere*. Costul total al acțiunii: anul 2023 – 9724,4 mii lei; anul 2024 – 9724,4 mii lei; anul 2025 – 9724,4 mii lei.

Conform proiectului de lege, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor se desemnează în calitate de **Birou unic de legătură**. Astfel, pentru asigurarea executării competențelor Biroului unic de legătură în domeniul supravegherii pieței se propune suplینirea Direcției supravegherea pieței din cadrul ISSPNPC cu 3 unități de personal. Cheltuielile necesare pentru crearea și menținerea respectivei subdiviziuni includ: cheltuielile de personal (salariu) și asigurarea cu spațiu, echipament necesar activității, s.a.

La moment efectivului-limită al ISSPNPC, stabilit prin Hotărârea Guvernului nr.466/2022, este de 63 unități. Având în vedere raționalizarea cheltuielilor ce se acoperă din bugetul național, se propune acoperirea respectivelor 3 unități de personal din contul celor 18 unități de funcții asupra

¹Costul primei variante a Registrului de stat al controalelor – cca 60 mii USD, un sistem informațional mai complex pentru controlul de stat în Ucraina a costat cca 80 mii USD, Registrul actelor permissive (fără digitalizarea proceselor) în Kosovo a costat cca 60 mii USD.

²INM a dezvoltat un sistem de înregistrare a buletinelor metrologice, care a costat cca 50 mii USD.

³A fost utilizat un curs mediu BNM în perioada ianuarie 2023, de 19,04 lei pentru 1 USD.

căroră este aplicat moratoriu temporar privind încadrarea personalului în instituțiile/autoritățile publice, conform Hotărârii Guvernului nr.862/2022.

6.Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul legii privind supravegherea pieței și conformitatea produselor este un act normativ nou. Pentru asigurarea implementării prevederilor prezentului proiect va fi necesară modificarea actelor normative care reglementează aspecte vizate de prezentul proiect de lege.

Prin urmare, odată cu adoptarea proiectului legii, urmează a fi ajustate la prevederile prezentului proiect: Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător; Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008; Legea nr.143/2014 privind regimul produselor pirotehnice; Legea nr.102/2017 cu privire la dispozitivele medicale; Legea nr.277/2018 privind substanțele chimice, s.a.

7.Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei, și pe pagina web a Cancelariei de Stat (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/9697). Propuneri, comentarii și obiecții din partea publicului, nu au parvenit.

Proiectul a fost înregistrat în conformitate cu pct.179³ al Regulamentului Guvernului, aprobat prin HG nr.610/2018, în Registrul proiectelor de acte normative ale Guvernului cu numărul unic 992/ME/2022 și potrivit deciziei de la ședința secretarilor generali din data de 29 decembrie 2022 a fost supus avizării, expertizei juridice și expertizei anticorupție.

Suplimentar, proiectul și nota informativă au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a ministerului (compartimentul „*Transparență decizională*”, directoriul „*Anunțuri privind consultările publice*”) și/sau portalul guvernamental de consultări publice https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/9960.

Obiecții și propuneri au prezentat: Ministerul Justiție, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Agenția Națională Transport Auto, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de Governare Electronică, Centrul de Armonizare a Legislației, Consiliul Concurenței, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Comisia Națională a Pieței Financiare, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Serviciul Vamal, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, Centrul Național Anticorupție, Asociației Naționale a Companiilor din sectorul TIC (ATIC), Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Uniunea Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova, Asociația Businessului European (EBA Moldova).

Au comunicat lipsă de propuneri: Autoritatea Aeronautică Civilă, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

Nu au prezentat: Confederația Națională a Patronatului din Moldova.

Obiecțiile și propunerile înaintate au fost luate în considerare la etapa de definitivare a proiectului și reflectate în sinteză.

8.Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În raportul de expertiză anticorupție nr. ELO23/8587 din 14.03.2023 au fost înaintate unele recomandări, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Ca urmare a expertizei de compatibilitate a proiectului (declarațiile de compatibilitate nr. 31/02-126-158 din 19.01.2023 și nr. 31/02-69-2226 din 02.03.2023), a fost constatat că proiectul de lege asigură transpunerea parțială a Regulamentului (UE) 2019/1020. Totodată au fost înaintate unele recomandări, care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege a fost supus expertizei juridice. Informația privind rezultatele expertizei juridice este inclusă în sinteza obiecțiilor, propunerilor/recomandărilor, proiectul fiind ajustat respectiv conform obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor expuse.

11. Constatările altor expertize

În conformitate prevederile pct.11 subpct.21 lit. a) și b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, a fost elaborată Analiza impactului de reglementare la proiectul legii, care fost examinat de către reprezentanții Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, conform prevederilor stabilite în Hotărârea de Guvern nr.23/2019, în cadrul ședinței grupului de lucru din data de 20.12.2022.

Proiectul legii a fost examinat în cadrul ședinței Grupului de lucru din data de 21 martie 2023. Rezultatele examinării obiecțiilor expertului au fost incluse în sinteza obiecțiilor, propunerilor/recomandărilor la proiect.

Totodată, proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar de Stat

Vadim GUMENE

Digitally signed by Gumene Vadim
Date: 2023.05.04 16:41:41 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

